DZIEKANAT
Wydziału Historycznego UJ
wpłynęło 1.06.2023

30.05.2023

STRESZCZENIE PRACY DOKTORSKIEJ

mgr Rafał Ochęduszko

Teoria architektury Heleny i Szymona Syrkusów

Praca napisana pod kierunkiem prof. dr. hab. Wojciecha Bałusa

Praca stanowi próbę rekonstrukcji najważniejszych założeń teorii architektury Szymona Syrkusa (1893–1964) i jego żony Heleny (1900–1982). Architekci początkowo współtworzący awangardową grupę Praesens, z czasem zaangażowali się m.in. w prace Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej. Od końca lat dwudziestych byli też aktywnymi uczestnikami Międzynarodowych Kongresów Architektury Nowoczesnej (CIAM).

W swoich rozważaniach autor koncentruje się na zagadnieniach, które skupione są w czterech rozdziałach pracy. Pierwszy ma za zadanie odtworzyć siatkę pojęciową zaproponowaną przez S. Syrkusa na łamach czasopisma „Praesens" w jego dwóch programowych tekstach: *Preliminarz architektury* (1926) i *Tempo architektury* (1930). Następnie analizie zostaje poddany artykuł *O teatrze symultanicznym*, który stanowi teoretyczną nadbudowę do niezrealizowanego projektu Syrkusa i Andrzeja Pronaszki. W trzecim rozdziale podsumowane są zagadnienia związane z problematyką budownictwa mieszkaniowego w okresie międzywojennym. Ostatni rozdział ma za zadanie prześledzić zaangażowanie architektów w prace CIAM oraz rozważyć znaczenie późnych pism H. Syrkus, powstałych już po śmierci męża.

W swoich badaniach autor za główne źródło przyjął publikowane przez Syrkusów na łamach prasy fachowej artykuły, uzupełniając je o krytycznie przeanalizowane źródła archiwalne, przede wszystkim zachowaną bogatą korespondencję.

R. Ochęduszko

DZIEKANAT
Wydziału Historycznego UJ
wpłynęło 1.06.2023

30.05.2023

DISSERTATION SUMMARY

Rafał Ochęduszko M.A.

Architectural Theory of Helena and Szymon Syrkus

Thesis written under the supervision of Prof. Dr. Wojciech Bałus

The work is an attempt to reconstruct the most important assumptions of the architectural theory of Szymon Syrkus (1893–1964) and his wife Helena (1900–1982). Initially co-founders of the avant-garde group Praesens, the architects became involved in the work of the Warsaw Housing Cooperative. From the late 1920s they were also active participants in the International Congresses of Modern Architecture (CIAM).

The author focuses on issues that are discussed in four chapters of the dissertation. The first is to reconstruct the conceptual grid proposed by S. Syrkus in his two seminal texts: *The Preliminaries of Architecture* (1926) and *The Tempo of Architecture* (1930) that were published in the "Praesens" journal. This is followed by an analysis of the article *On Simultaneous Theatre*, which provides a theoretical superstructure to Syrkus and Andrzej Pronaszko's unrealised project. The third chapter summarises issues relating to the problem of housing in the interwar period. The final chapter seeks to trace the architects' involvement with the CIAM and to consider the significance of H. Syrkus' late writings, written after her husband's death.

In his research, the author has taken as his main source the articles published by the Syrkuses in the professional press, supplementing them with critically analysed archival sources, above all the rich correspondence that has preserved.